

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователна и научна степен “доктор“ на тема:

”Изследване класове алгоритми за разпознаване на образи“,
по научна специалност „Информатика“ от професионално направление
4.6 „Информатика и компютърни науки“

Автор: гл. ас. Маргарита Йорданова Тодорова
от проф. д-р Нина Василева Синягина

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Текстът на дисертационния труд включва 180 страници текст, фигури, таблици и диаграми и се състои от увод, пет глави, заключение, приложение, списък на използваната литература и списък на приносите.

Авторефератът включва 33 страници. Цитираната литература (105 заглавия) е подредена според азбучен класификатор и включва източници на английски, руски и български езици.

2. АКТУАЛНОСТ НА ПРОБЛЕМА

Темата на дисертацията е **Изследване на класове алгоритми за разпознаване на образи**. По тази тематика се работи интензивно в целия свят. Развитието на съвременните методи за разпознаване на образи е свързано с решаването на редица сложни приложни задачи, като медицинската и техническата диагностика, прогнозиране на перспективността на находища с полезни изкопаеми, военно дело и др. Независимо от множеството изследвания и разработки в тази област, проблемите, свързани с разпознаването пораждаат все нови подходи за създаване на ефективни алгоритми и все още не са решени до край.

Характерна особеност на болшинството практически задачи се състои в това, че семейството от алгоритми за разпознаване трябва да реализира достатъчно точен модел на изучаваното явление.

Вниманието на докторантката е насочено към изследване, свързано с построяване на оптимален алгоритъм за многопараметрични задачи, което от своя страна води до необходимост за решаване на трудни екстремални задачи.

Смятам, че темата е актуална и съдържа нови моменти, които могат да бъдат използвани при бъдещето развитие на системи за разпознаване на образи.

3. АНАЛИЗ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Авторката поставя следната цел на своето изследване: „*Изследване на многопараметрично семейство от алгоритми за изчисляване на оценки на база таблично представени входни данни, разработване на процедури за оценяване на качеството и ефективността им при разпознаване*“. За постигане на поставената цел са формулирани пет конкретни задачи.

В **първа** глава е изложено направеното проучване за съвременното състояние на проблема, като е представена класификация на различните видове алгоритми, свързани с изчисляване на оценки за тяхната ефективност. Представени са основни дефиниции и твърдения, използвани в следващите глави. Доказани са редица свойства на разглежданите класове от алгоритми, които служат за изчисляване на оценките.

Втората глава е посветена на изследване, свързано с оценка на точността на многопараметрични алгоритми върху клас от нормални таблици. Отделено е множество от такива обекти, за които е доказано, че при достатъчно малки дисперсии вероятността за безпогрешно разпознаване на контролната извадка е достатъчно близка до единица. Предложена е процедура ,посредством която може да се прогнозира ефективността на даден клас от алгоритми за реални матрици с данни, близки до реален модел.

В трета глава е представен обобщен модел , породен от един клас непрекъснати случайни величини. Извършена е оценка отдолу на вероятността за безпогрешно разпознаване от екстремалния алгоритъм върху контролната извадка с фиксиран обем при достатъчно голям брой от обучаващи таблици.

В четвъртата глава се разглежда параметричното семейство от алгоритми за изчисляване на оценки върху множество от бинарни таблици, получени чрез монотонни булеви функции. Показано е, че при някои допълнителни ограничения в множеството от допустими таблици, алгоритмите от това семейство имат висока точност на разпознаване.

В глава **пета** се изследва работата на редица алгоритми за разпознаване и класификация на образи върху реално съществуваща база от данни. Изследването е проведено въз основата на сравняване на три параметъра: бързодействие, брой грешки при класификация и влияние върху структурирането на данните. Получените експериментални резултати са представени чрез голям брой таблици , графики и диаграми.Направен е сравнителен анализ на тези резултати.

В **заключението** са обобщени основните резултати от проведеното изследване и са направени съответните изводи.

4. ЛИЧНОТО УЧАСТИЕ

Анализът на дисертационния труд и представения списък на публикации, свързани с дисертационния труд ми дава основания да направя заключение, че авторката познава много добре състоянието на проблема, и считам, че личното ѝ участие в проведените изследвания и в написване на дисертацията е безспорно.

5. АВТОРЕФЕРАТ

Авторефератът е написан съгласно изискванията. Съдържанието му правилно отразява основните моменти на труда, актуалността на темата и на проведените изследвания, като са отразени и получените резултати.

6. ПУБЛИКАЦИИ, СВЪРЗАНИ С ДИСЕРТАЦИЯТА

Представеният списък от 9 публикации, свързани с дисертацията включва 8 заглавия. От тях три са самостоятелни, две са в рецензирани научни издания, а останалите са отпечатани в сборници от международни конференции и национални конференции с международно участие, като два доклада са в чужбина.

7. НАУЧНИ И НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

Дисертантката е формулирала седем приноса. Считам, че приносите биха могли да бъдат обобщени по следния начин:

Научни:

- Оценена е вероятността за безпогрешно разпознаване върху контролна извадка с фиксиран обем.
- Получена е оценка на вероятността за безпогрешно разпознаване на клас от нормално разпределени „средно“ разпознавани таблици.
- Получена е оценка отдолу на вероятността за безпогрешно разпознаване от страна на екстремален алгоритъм за контролна извадка с фиксиран обем при достатъчно голям брой обучаващи таблици.
- Доказано е, че при някои допълнителни ограничения върху множество от допустими таблици, алгоритмите имат висока точност на разпознаване

Научно-приложни:

- Определена е минималната стойност на броя на допустимите редове на таблиците за обучение и контрол, при която екстремалният алгоритъм разпознава безпогрешно допустима двойка таблици.

- Предложена е процедура за прогнозиране на ефективността на изследваното семейство алгоритми за решаване на конкретни приложни задачи при условие, че таблиците за обучение и контрол са близки до разглеждания модел.
- Предложена е процедура за определяне броя на монотонните булеви функции, за които съществува такъв параметър, че екстремалният алгоритъм от изследването на параметричното семейство извършва безпогрешно разпознаване за всяка двойка допустими бинарни таблици.

8. ЛИЧНО ВПЕЧАТЛЕНИЕ

Познавам гл. ас .Маргарита Тодорова от самото начало на моята работа в ЮЗУ „Неофит Рилски“. На мен прави впечатление нейното трудолюбие и чувство за отговорност към поставените задачи. Тя е професионалист в областта на Информатиката и Компютърните науки в пълен смисъл на тази дума. Тя е изпълнителна, прецизна и много възискателна по отношение на научната и преподавателската си работа.

9. ЗАБЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

Нямам принципни забележки към дисертационния труд в настоящия му вид. Всички грешки и недостатъци, забелязани от мен, бяха отстранени преди и след предварителното обсъждане в катедрата. Имам следната препоръка - резултати от проведеното изследване да бъдат отразени в учебно пособие, било издадено на хартия , било в електронен вид

10. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В представения дисертационен труд се съдържат оригинални идеи, които могат да се използват при проектиране на нови системи за разпознаване на образи. Докторантката показва задълбочени познания в изследваната област. Като цяло дисертационният труд е изпълнен на високо професионално ниво и отговаря на изискванията на закона за получаване на образователната и научна степен **“доктор”**.

Имайки предвид изложеното, предлагам на почитаемото Жури да присъди на гл.ас. Маргарита Йорданова Тодорова научната и образователната степен **“доктор”**.

24.11.2014 год.

Подпис:

/проф. д-р Нина Вас. Синягина/